

Socialdepartementet

Begäran om yttrande Remiss av promemoria om ett förtydligt brottförebyggande ansvar för socialnämnden, S2023/03181

Er beteckning: Departementsremiss

Sammanfattning

Brottsligheten är ett allvarligt samhällsproblem och vi har en svår utveckling där barn och unga utnyttjas och rekryteras till organiserad brottslighet. Enligt promemorian är det angeläget att alla aktörer inom det brottsförebyggande fältet flyttar fram sina positioner och prioriterar detta arbete ytterligare. Det brottsförebyggande arbetet fyller en central funktion och socialtjänsten är redan idag en viktig aktör men det finns svårigheter i hur detta arbete är organiserat idag. Socialtjänsten har inte haft ett specifikt ansvar kring att arbeta just brottsförebyggande. Slutsatsen i promemorian ”Ett förtydligt brottsförebyggande ansvar för socialnämnden” är att socialnämnden ska få ett förtydligt uppdrag att arbeta för att förebygga och motverka kriminalitet. Detta skulle göras genom ett tillägg i den nya kommande socialtjänstlagen som skulle få en ny paragraf i 3 kap 7a§:

- *Socialnämnden ska arbeta för att förebygga och motverka kriminalitet*

Det skulle även införas ett tillägg i 5 kap 1 §, punkt 6:

Socialnämnden ska aktivt arbeta för att förebygga och motverka kriminalitet bland barn och unga

Lagändringarna är en komplettering till beredningen av de förslag som lämnas i betänkandet ”Hållbar socialtjänst- En ny socialtjänstlag” (SOU 2020:47).

Länsstyrelsens Skånes ställningstagande

4.1 Socialnämnden ska arbeta brottsförebyggande

Länsstyrelsen Skåne ställer sig positiv till att socialnämnderna får ett utökat och förtydligat uppdrag att arbeta brottsförebyggande. Det brottsförebyggande arbetet är ett tvärsektoriellt verksamhetsfält där socialtjänsten är en aktör med betydande roll vilket också gör det rimligt att de på ett tydligt sätt ska ingå i detta arbete. Värt att nämna är dock att den generella bestämmelsen i 3 kap 7a § innebär ett nytt åtagande vad gäller vuxna och det bör kompletteras med en konsekvensanalys över vad det innebär för kommunerna.

4.2 Förebygga och motverka kriminalitet bland barn och unga

Länsstyrelsen Skåne tillstyrker förslaget om att socialnämnden aktivt ska arbeta för att förebygga och motverka kriminalitet bland barn och unga.

4.3 Ett effektivare brottsförebyggande arbete

Länsstyrelsen Skåne instämmer i vikten av att socialtjänsten bör använda mer ändamålsenliga insatser och i större utsträckning använda kunskapsbaserade, manualbaserade metoder och standardiserade bedömningsmetoder.

Promemorian nämner behovet av kompetensutveckling för socialtjänsterna inom det brottsförebyggande fältet. Länsstyrelsen Skåne vill särskilt betona vikten av detta. Det finns många insatser som ges av socialtjänst som syftar till att öka skyddsfaktorer för individer och grupper i samhället men som i sig inte behöver ha en brottsförebyggande effekt. Promemorian nämner de utmaningar som finns idag med att socialtjänsten arbetar med metoder som inte alltid är ändamålsenliga för ett brottsförebyggande arbete, trots att kännedom finns om vilka metoder som bör användas. Enligt promemorian bedöms det som nödvändigt att det allmänna preventiva arbetet kompletteras med särskilt brottsförebyggande och återfallsförebyggande insatser. Genom att fokusera specifikt på detta i den nya socialtjänstlagen bedöms socialnämnden få bättre förutsättningar för brottsförebyggande arbete och att det därmed går att nå att ändamålsenliga metoder används. Detta bidrar vidare till en socialtjänst som är baserad på bästa tillgängliga kunskap och i

enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Länsstyrelsen Skåne instämmer i de svårigheter som finns idag där få kommuner har möjlighet att erbjuda de metoder som rekommenderas för barn och unga för att förebygga normbrytande beteende och brott. Länsstyrelsen Skåne ser ett stort behov av att berörda nationella myndigheter får tydligt uppdrag att ge stöd till kommuner, dels när det gäller kunskap, dels implementering av ändamålsenliga metoder i arbetet samt uppföljning och utvärdering av dessa. Detta arbete kan inte utföras enskilt i alla kommuner utan bör ha en nationell styrning.

4.4 Ansvar för det brottsförebyggande arbetet vilar på flera aktörer

Länsstyrelsen Skåne instämmer i det faktum att socialtjänsten får ett utpekat ansvar inte innebär någon inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän.

6.1 Ekonomiska konsekvenser

Ett enat brottsförebyggande arbete är en viktig del i arbetet med att bryta den allvarliga utvecklingen som sker i landet och för att detta arbete ska nå önskad effekt behöver det finnas tillräckligt med resurser i kommunerna. Kommunerna behöver verktyg att identifiera vilka individer som är i behov av stöd och det behöver finnas vetenskapligt utvärderade insatser att erbjuda, och ekonomiska möjligheter för kommuner att implementera och utvärdera dessa. Därmed betonar Länsstyrelsen Skåne att det är nödvändigt med ökade resurser till kommunerna för detta arbete. Promemorians förslag innehåller vidare ett utökat ansvar för vuxna och en kostnadsanalys bör utföras för att se vilka ekonomiska konsekvenser det leder till.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin med brottsförebyggande samordnare Johanna Bobin som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Ulrika Jerre medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.